

Zadeva C-71/24

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

30. januar 2024

Predložitveno sodišče:

Sąd Okręgowy w Krakowie (Poljska)

Datum predložitvene odločbe:

12. januar 2024

Tožeča stranka:

Alior Bank S.A.

Tožena stranka:

J.D.

Predmet postopka v glavni stvari

Pogodba o potrošniškem kreditu; obseg obrestovanja zneskov, zajetih v pogodbi; obseg obveznosti informiranja.

Predmet in pravna podlaga vprašanj za predhodno odločanje

Razlaga člena 10(2)(f) in (g) ter člena 3(j) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS (v nadaljevanju: Direktiva 2008/48/ES); člena 3(1) in (2), člena 4(1), člena 5 Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288, in popravek v UL 2019, L 214, str. 25) (v nadaljevanju: Direktiva 93/13/EGS); člen 267 PDEU

Vprašanji za predhodno odločanje

1. Ali je treba člen 10(2)(f) v povezavi s členom 3(j) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS (UL 2008, L.133, str. 66) z vidika načela učinkovitosti prava Unije in namena te direktive ter glede na člen 3(1) in (2) v povezavi s členom 4(1) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288, in popravek v UL 2019, L 214, str. 25) razlagati tako, da nasprotuje praksi, da se v pogodbe o potrošniškem kreditu, katerih vsebina ni rezultat posamičnega dogovora med trgovcem (dajalcem kredita) in potrošnikom (kreditojemalcem), vključijo določbe, v skladu s katerimi se ne obrestuje samo znesek, ki ga potrošnik črpa, ampak tudi neobrestni stroški kredita (to je provizije ali drugi stroški, ki niso sestavni del zneska kredita, ki ga potrošnik črpa, vendar so del celotnega zneska, ki ga mora potrošnik plačati za izpolnitev svoje obveznosti iz potrošniške kreditne pogodbe)?

2. Ali je treba člen 10(2)(f) in (g) Direktive 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS (UL 2008, L.133, str. 66) z vidika načela učinkovitosti prava Unije in namena te direktive ter glede na člen 5 Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288, in popravek v UL 2019, L 214, str. 25) razlagati tako, da nasprotuje praksi, da se v pogodbe o potrošniškem kreditu, katerih vsebina ni rezultat posamičnega dogovora med trgovcem (dajalcem kredita) in potrošnikom (kreditojemalcem), vključijo določbe, iz katerih je razvidna le posojilna obrestna mera in v znesku izražena skupna vrednost kapitaliziranih obresti, ki jih je potrošnik dolžan plačati kot izpolnitev svoje obveznosti po pogodbi, ne da bi se potrošnika ob tem izrecno obvestilo, da je osnova za izračun kapitaliziranih obresti (izraženih številčno) znesek, ki ni enak znesku kredita, ki ga potrošnik dejansko črpa, in posebej, da je ta osnova vsota zneska kredita, ki ga potrošnik črpa, in neobrestnih stroškov kredita, to je zlasti, da gre za vsoto zneska kredita, ki ga je potrošnik črpal, in neobrestnih stroškov kredita (to je provizij ali drugih stroškov, ki niso sestavni del zneska kredita, ki ga potrošnik črpa, vendar so del celotnega zneska, ki ga mora potrošnik plačati za izpolnitev svoje obveznosti iz potrošniške kreditne pogodbe)?

Navedene določbe prava Unije

Člen 169(1) PDEU

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah: člen 38.

Direktiva 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS: člen 3(j), člen 10(2)(f)

Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah: člen 3(1) in (2), člen 4(1), člen 5

Navedeni nacionalni predpisi

Ustawa o kredycie konsumenckim (zakon o potrošniških kreditih) z dne 12. maja 2011:

Člen 5, točke 6, 6a in 10:

„(6) skupni stroški kredita – vsi stroški, ki jih mora potrošnik plačati v zvezi s kreditno pogodbo, zlasti:

(a) obresti, stroški, provizije, davki in marže, če so dajalcu kredita znani in

(b) stroški dodatnih storitev, zlasti zavarovanja, če so ti obvezni za pridobitev kredita ali za pridobitev kredita pod tržnimi pogoji [...] (ni prevedeno)

(6a) neobrestni stroški kredita: vsi stroški, ki jih ima potrošnik v zvezi s potrošniško kreditno pogodbo, razen obresti.

(10) kreditna obrestna mera: obrestna mera, izražena kot fiksna ali variabilna obrestna mera, ki se uporablja za znesek, črpan na podlagi kreditne pogodbe na letni ravni.“

Člen 30(1), točka 6: „V pogodbi o potrošniškem kreditu [...] (ni prevedeno) morajo biti določeni [...] (ni prevedeno) posojilna obrestna mera, pogoji za uporabo te obrestne mere ter obdobja, pogoji in postopki za spremembo posojilne obrestne mere, skupaj z indeksom ali referenčno obrestno mero, če se uporablja za začetno posojilno obrestno mero; če so v pogodbi o potrošniškem kreditu določene različne obrestne mere, se te informacije navedejo za vse obrestne mere, ki se bodo uporabljale med trajanjem pogodbe.“

Člen 45(1): „Če dajalec kredita krši [...] (ni prevedeno) člen 30(1), točke od 1 do 8, [...] (ni prevedeno) potrošnik, po pisni izjavi dajalcu kredita, odplača kredit brez obresti in drugih stroškov kredita, ki jih je dolžan plačati dajalcu kredita, v roku in na način, dogovorjen v pogodbi.“

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (zakon z dne 23. aprila 1964 – civilni zakonik):

Člen 385¹(1): „Pogoji potrošniške pogodbe, ki niso bili posamično dogovorjeni, za potrošnika niso zavezujoči, če se z njimi določajo njegove pravice in obveznosti

na način, ki je v nasprotju z dobrimi običaji in s katerim se grobo posega v njegove interese (nedopustna pogodbeno določila). To ne velja za pogoje, ki se nanašajo na glavne obveznosti pogodbenih strank, zlasti na ceno ali plačilo, če je njihovo besedilo nedvoumno.“

Člen 359(1) – (2²)

„(1) Obresti od denarnega zneska so dolgovane le, če to izhaja iz pravnega posla ali iz zakona, sodne odločbe ali odločbe drugega pristojnega organa.

(2) Če višina obresti ni določena drugače, so dolgovane zakonske obresti v višini, ki ustreza referenčni obrestni meri Narodowy Bank Polski [(poljska centralna banka)], povečani za 3,5 odstotne točke.

(2¹) Najvišje obresti, ki lahko izhajajo iz pravnega posla, na letni ravni ne smejo presegati dvakratne vrednosti letnih zakonskih obresti (najvišje dovoljene obresti).

(2²) Če višina obresti, ki izhaja iz pravnega posla, presega najvišje dovoljene obresti, so dolgovane najvišje dovoljene obresti.“

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Tožeča stranka Alior Bank S.A. v Varšavi (Poljska) kot dajalec kredita in tožena stranka J. D. kot kreditojemalec in potrošnik sta 29. novembra 2017 sklenili kreditno pogodbo. Banka je odobrila kredit v skupnem znesku 199.814,35 PLN. Znesek, ki je ostal na razpolago kreditojemalcu, je znašal 171.840,34 PLN, saj je banka od zneska kredita zaračunala provizijo za odobritev kredita v višini 27.974,01 PLN. Pogodba ni bila rezultat posamičnega dogovora med strankama, ampak je bila sklenjena na podlagi vzorca pogodbe, ki ga je pripravila banka. Skupni znesek, ki ga je morala tožena stranka plačati glede na določitev v pogodbi, je znašal 316.290,86 PLN in je bil sestavljen iz: 171.840,34 PLN za glavnico kredita (znesek izplačanega kredita), 27.974,01 PLN za provizijo za kredit in 116.476,51 PLN za kapitalizirane obresti, ki so bile izračunane kot obresti na skupni znesek izplačanega kredita in provizije.
- 2 Kredit je bil izčrpan in izplačan. Ker tožena stranka ni odplačala svojih obveznosti po pogodbi, je banka po neučinkovitih pozivih k plačilu zaostalih obveznosti kreditno pogodbo odpovedala. Banka je 21. marca 2023 vložila tožbo za plačilo zneska 148.990,69 PLN, ki ga sestavljata: 124.281,23 PLN glavnice in 24.709,46 PLN zamudnih obresti.
- 3 Tožena stranka je podala izjavo o koriščenju sankcije brezplačnega kredita, saj so se obresti zaračunavale tudi od kreditiranih stroškov, zato je bila v pogodbi napačno določena efektivna letna obrestna mera (EOM).

- 4 Tožena stranka je med drugim trdila, da je tožeča stranka obresti za celotno obdobje trajanja kreditne pogodbe zaračunavala od zneska, ki je sestavljen iz glavnice in neobrestnih stroškov kredita (provizije). Po mnenju tožene stranke dajalec kredita ne bi smel zaračunati obresti na provizijo, tudi če bi jo kreditiral, temveč le na znesek izplačanega zneska kredita.
- 5 Predložitveno sodišče je na podlagi očitkov, ki jih je navedla tožena stranka, podvomilo v pravilno razlago določb prava Unije, zlasti Direktive 2008/48. Ta razlaga namreč neposredno vpliva na razlago določb nacionalnega prava, s katerimi se izvaja pravo Unije, zlasti zakona o potrošniških kreditih.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 6 Na Poljskem je uveljavljena praksa toleriranja dejavnosti trgovcev, ki odobravajo potrošniške kredite tako, da v potrošniških kreditnih pogodbah obresti obračunavajo od vrednosti, ki predstavlja vsoto zneska, dejansko plačanega potrošniku, in neobrestnih stroškov kredita. Tako kapitalizirane obresti se nato prištejejo k znesku, ki ga mora potrošnik vrniti v okviru izpolnjevanja obveznosti iz potrošniške kreditne pogodbe. Tako je tudi v tem primeru.
- 7 Predložitveno sodišče je podvomilo v pravilnost zadevne prakse z vidika namena Direktive 2008/48 in načela učinkovitosti prava Unije. V skladu z drugim stavkom uvodne izjave 6 te direktive je razvoj bolj preglednega in učinkovitega kreditnega trga v območju brez notranjih meja nujen za spodbujanje razvoja čezmejnih dejavnosti. Iz prvega stavka uvodne izjave 8 te direktive izhaja, da je za zagotovitev zaupanja potrošnikov pomembno, da trg ponudi zadostno raven varstva potrošnikov. Nazadnje, iz prvega stavka uvodne izjave 9 te direktive izhaja, da je popolna uskladitev potrebna zato, da se vsem potrošnikom v Skupnosti zagotovi visoka in primerljiva raven varovanja njihovih interesov in se vzpostavi pravi notranji trg.
- 8 Direktiva 2008/48 je bila torej sprejeta z dvojnimi cilji: zagotoviti vsem potrošnikom v Uniji visoko in primerljivo raven varstva interesov ter olajšati nastanek dobro delujočega notranjega trga potrošniških kreditov (glej sodbo Sodišča z dne 21. aprila 2016, C-377/14, EU:C:2016:283, točka 61). Glede na cilje zadevne direktive in zgoraj navedeno prakso poljskih sodišč, da ne razveljavljajo določil pogodb o potrošniških kreditih, ki potrošniku nalagajo obveznost plačila obresti, ki se izračunajo tako, da se obrestujejo tako znesek kredita, ki ga je potrošnik črpal, kot neobrestni stroški kredita, predložitveno sodišče Sodišče sprašuje o pravilni razlagi določb prava Unije na tem področju.
- 9 Zadevna razlaga bo pomenila pomembno okoliščino, ki bo vplivala na vsebino odločitve sodišča v tej zadevi, saj se neposredno nanaša na presojo pravilnosti izpolnitve bianco menice s strani tožeče stranke, ki je element dejanske podlage tožbe v tej zadevi.

- 10 **V zvezi s prvim vprašanjem za predhodno odločanje** sodišče ugotavlja, da bi se morala posojilna obrestna mera, določena v pogodbi o potrošniškem kreditu, nanašati na znesek kredita, izplačanega potrošniku, kar neposredno izhaja iz opredelitve iz člena 3(j) Direktive 2008/48 in člena 5(10) zakona o potrošniških kreditih, ki to določbo prenaša v nacionalni red. Vendar pa je vprašljivo, ali je zato glede na cilje Direktive 2008/48 nedopustna praksa, da se v potrošniške kreditne pogodbe vključijo določbe, ki od potrošnika zahtevajo plačilo obresti, obračunanih ne le od zneska kredita, ki je dejansko izplačan potrošniku, temveč tudi na neobrestne stroške kredita, ki jih kreditira trgovec (dajalec kredita).
- 11 To dopušča dve nasprotujoči si razlagi pravnih določb.
- 12 **Po prvi**, ki se opira na dobesedno besedilo člena 10(2)(f) v povezavi s členom 3(j) Direktive 2008/48 ter na splošno načelo civilnega prava – načelo pogodbene svobode – navedeni določbi izrecno ne nasprotujeta temu, da se pogodbeno razmerje oblikuje tako, da se obresti obračunajo tudi od neobrestnih stroškov kredita, ki jih bo kreditojemalec plačal ob vračilu kredita, v fazi odobritve kredita pa jih kreditodajalec kreditira. Če se kreditojemalec (potrošnik) strinja s takšno rešitvijo – četudi tiho, tako da sklene pogodbo, ki jo pripravi dajalec kredita (trgovec) – in če besedilo določb Direktive 2008/48 in poljskega zakona o potrošniških kreditih tega izrecno ne prepoveduje, je treba šteti, da takšen pogodbeni pogoj ni zakonsko prepovedan. Takšna jezikovna razlaga je tudi podlaga za zgoraj opisano prakso, ki je na Poljskem postala razširjena, da se ne dvomi o zakonitosti obveznosti, naložene potrošniku, da mora plačati obresti, ki se obračunajo na podlagi vsote zneska kredita, ki ga je potrošnik dejansko črpal, in neobrestnih stroškov kredita.
- 13 **Druga možna razlaga** člena 10(2)(f) v povezavi s členom 3(j) Direktive 2008/48 pa se opira na pravila teleološke razlage in na naravo obresti. V skladu s členom 359(1) civilnega zakonika se obresti od denarnega zneska dolgujejo le, če to izhaja iz pravnega posla, zakona, sodne odločbe ali odločbe drugega pristojnega organa. Te obresti niso enake zamudnim obrestim (člen 481 civilnega zakonika). Ob tem je predložitveno sodišče upoštevalo sodbo Sodišča z dne 21. aprila 2016. C-377/14, EU:C:2016:283, iz katere je razvidno, da „skupni znesek kredita in znesek črpanja kredita pomenita vse zneske, s katerimi lahko potrošnik razpolaga, kar izključuje zneske, ki pripadejo [dajalcu kredita] za plačilo stroškov v zvezi s kreditom in ki potrošniku dejansko niso nakazani. [...] pojma ‚skupni znesek kredita‘ in ‚skupni stroški kredita za potrošnika‘ [se] izključujeta, zato v skupni znesek kredita ne sme biti vključen noben znesek, ki spada pod skupne stroške kredita za potrošnika. Tako v skupni znesek kredita v smislu členov 3(1) in 10(2) Direktive 2008/48 ne sme biti vključen noben znesek, ki je namenjen kritju obveznosti na podlagi zadevnega kredita, kot so administrativni stroški, obresti, provizije in vse druge vrste stroškov, ki se jih je potrošnik zavezal plačati“.
- 14 Glede na navedeno bi bilo treba ugotoviti, da so obresti nadomestilo dajalcu kredita le za to, da je dal kreditojemalcu na voljo glavnico posojila, ne pa tudi za

kreditiranje neobrestnih stroškov kredita, zlasti ne provizij, ki po svoji naravi pomenijo dodatno plačilo dajalcu kredita iz naslova odobritve kredita.

- 15 Sodišče je na tej podlagi upoštevalo tudi določbo člena 3(1) Direktive 93/13, v skladu s katero se pogodbeni pogoji, o katerih se stranki nista dogovorili posamično, štejejo za nepoštene, če v nasprotju z zahtevo dobre vere v škodo potrošnika povzročajo znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank. Sodišče je upoštevalo tudi člen 385¹(1) civilnega zakonika, v skladu s katerim določbe pogodbe, sklenjene s potrošnikom, o katerih se stranki nista dogovorili posamično, potrošnika ne zavezujejo, če se z njimi določajo njegove pravice in obveznosti na način, ki je v nasprotju z dobrimi običaji in s katerim se grobo posega v njegove interese (nedopustna pogodbeno določila). To ne velja za pogoje, ki se nanašajo na glavne obveznosti pogodbenih strank, zlasti na ceno ali plačilo, če je njihovo besedilo nedvoumno.
- 16 Ob tem je treba poudariti, da glede na sklep poljskega vrhovnega sodišča provizija, ki predstavlja nadomestilo za odobritev posojila, kot je določeno v posojilni pogodbi, za katero se uporabljajo določbe zakona o potrošniških kreditih, ni glavna obveznost v smislu člena 385¹(1) civilnega zakonika. Zgornje vprašanje se neposredno prenaša v presojo, da tudi obresti na provizijo niso glavna obveznost.
- 17 Z navedenimi argumenti je torej mogoče utemeljiti razlago člena 10(2)(f) v povezavi s členom 3(j) Direktive 2008/48, v skladu s katero bi bilo treba za zaračunavanje obresti tudi od neobrestnih stroškov kredita (in ne le od zneska odobrenega kredita) šteti, da je v nasprotju s tema določbama v okviru ciljev Direktive 2008/48, dodatno razlaganih ob upoštevanju člena 3(1) Direktive 93/13 in člena 385¹(1) civilnega zakonika.
- 18 **Drugo vprašanje za predhodno odločanje** se prav tako nanaša na bistvo problema, povezanega s tem, da dajalec kredita obračunava obresti od celotnega zneska, ki ga mora plačati potrošnik, vendar z vidika obveznosti dajalca kredita (trgovca) glede zagotovitve informacij.
- 19 V dejanskih okoliščinah obravnavane zadeve je banka v besedilo zadevne pogodbe vključila dve informaciji v zvezi z obrestno mero za pogodbo. Prvič, v pogodbi je bilo navedeno, da se kredit obrestuje po spremenljivi obrestni meri, ki je na dan sklenitve pogodbe znašala 9,99 % letno. Drugič, iz vsebine pogodbe je mogoče sklepati, da znesek kapitaliziranih obresti znaša skupaj 116.476,51 PLN.
- 20 V skladu s členom 10(2)(f) in (g) Direktive 2008/48 mora kreditna pogodba jasno in jedrnato navajati med drugim posojilno obrestno mero, pogoje, ki urejajo uporabo te mere, in, če je na voljo, indeks ali referenčno obrestno mero, ki se uporablja za začetno posojilno obrestno mero, ter obdobja, pogoje in postopke za spreminjanje posojilne obrestne mere ter, če se v različnih okoliščinah uporabljajo različne posojilne obrestne mere, zgoraj navedene informacije o vseh uporabljenih obrestnih merah (f), kot tudi efektivno obrestno mero in skupni znesek, ki ga mora

plačati potrošnik, izračunan ob sklenitvi kreditne pogodbe; navedejo se vse predpostavke, uporabljene za izračun navedenih obresti (g).

- 21 V sodbi Sodišča z dne 5. septembra 2019, C-331/18, EU:C:2019:665 (točka 48) je navedeno, da „Direktiva 2008/48 ne določa obveznosti, da se v kreditni pogodbi na kakršen koli način navede razčlenitev plačil potrošnika na odplačilo glavnice, [...], obresti in druge stroške, ki jih je treba plačati v skladu s to pogodbo.“
- 22 Na podlagi navedenega je mogoče sklepati, da to, da dajalec kredita pripravi načrt odplačevanja – vključno z zneskom, številom in pogostostjo plačil, ki jih mora opraviti potrošnik, in po potrebi vrstnim redom, po katerem bodo plačila namenjena odplačevanju različnih zapadlih zneskov, za katere se uporabljajo različne posojilne obrestne mere – ki ustreza členu 10(2)(h) Direktive 2008/48, samo po sebi ne pomeni izpolnitve obveznosti zagotovitve informacij, ki je določena v členu 10(2)(f) Direktive 2008/48.
- 23 Sodišče je že pojasnilo, da obveznost zagotovitve informacij, navedena v členu 10(2) Direktive 2008/48, podobno kot obveznosti iz členov 5 in 8 te direktive prispeva k uresničitvi ciljev te direktive, tj. zagotoviti, da vsi potrošniki v Uniji uživajo visoko in primerljivo raven varovanja svojih interesov in da se olajša nastanek dobro delujočega notranjega trga potrošniških kreditov (glej po analogiji sodbi z dne 21. aprila 2016, C-377/14, EU:C:2016:283, točka 61, ter z dne 5. septembra 2019, C-331/18, EU:C:2019:665, točki 41 in 42).
- 24 Predložitveno sodišče dvomi, ali je mogoče informacije, ki jih je tožeča stranka zagotovila toženi stranki v zvezi z obrestno mero za kredit, ki ji je bil odobren, šteti za izčrpne, popolne in jasne glede na cilje Direktive 2008/48. Tožeča stranka je sicer navedla posojilno obrestno mero, ni pa podatkov o konkretnem znesku, od katerega bo ta obrestna mera obračunana. Kot je razvidno iz odgovora tožeče stranke, ki je bil posredovan šele na vprašanje sodišča, je bil znesek kapitaliziranih obresti v kreditni pogodbi dejansko izračunan kot obrestna mera (9,99 % letno) na celotni znesek kredita (199.814,35 PLN), ki zajema znesek, ki je bil na voljo kreditojemalcu (171.840,34 PLN), in provizijo za odobritev kredita, ki je bila zaračunana od zneska kredita (27.974,01 PLN). Iz dokazov ni mogoče ugotoviti, da je tožeča stranka pred sklenitvijo kreditne pogodbe toženi stranki posredovala zadevne informacije o tem, kako natančno je bil izračunan znesek obresti, kapitaliziranih v pogodbi.
- 25 Po mnenju predložitvenega sodišča sta možni dve različni razlagi člena 10(2)(f) in (g) Direktive 2008/48.
- 26 **Po prvi možni razlagi**, ki se opira na jezikovno razlago določb, je dajalec kredita dolžan zagotoviti le informacije o posojilni obrestni meri, kar dobesedno izhaja iz člena 10(2)(f) Direktive 2008/48, ter o efektivni obrestni meri in skupnem znesku, ki ga mora plačati potrošnik, kar izhaja iz člena 10(2)(g) te direktive. Na podlagi takšne razlage so lahko informacije, ki jih dajalec kredita (trgovec) zagotovi potrošniku o posojilni obrestni meri, sestavljene le iz navedbe določene obrestne

mere, poleg tega pa mora dajalec kredita navesti skupni znesek, ki ga mora plačati potrošnik, in EOM. Vendar obveznost, da se potrošniku zagotovijo te informacije, ne preprečuje, da se v pogodbo vključijo tudi določbe o obrestovanju neobrestnih stroškov kredita. Z drugimi besedami, če je dajalec kredita potrošniku zagotovil informacije samo o posojilni obrestni meri, je s tem obveznost zagotavljanja informacij v skladu z Direktivo 2008/48 zadostno izpolnjena. Na podlagi takšne razlage bi bilo torej treba šteti, da dajalec kredita ni obvezan potrošnika obveščati o tem, ali je bil znesek kapitaliziranih obresti izračunan kot odstotek zneska kredita, danega kreditojemalcu na razpolago, ali kot odstotek vsote zneska črpanega kredita in bančne provizije ali drugih neobrestnih stroškov kredita. Na tej razlagi – kot se zdi – temelji v Poljski razširjena praksa nekaterih trgovcev, da besedilo potrošniških kreditnih pogodb oblikujejo tako, da te informacije potrošniku niso zagotovljene, česar pa sodišča, ki odločajo v tovrstnih zadevah, pogosto ne sankcionirajo.

Po drugi možni razlagi, ki jo je po mnenju sodišča mogoče izpeljati iz ciljev Direktive 2008/48, se obveznost zagotovitve informacij, določena v členu 10(2)(f) Direktive 2008/48 in presojana tudi z vidika člena 10(2)(g) te direktive, ne nanaša le na posojilno obrestno mero, temveč je njen namen dejansko zagotoviti potrošniku jasne in celovite informacije o izračunu zneska, ki ga mora plačati dajalcu kredita zaradi sklenitve potrošniške kreditne pogodbe. S praktičnega vidika vprašanje, ki je za potrošnika pri prevzemu kreditne obveznosti velikega in pogosto odločilnega pomena, ni toliko abstraktna posojilna obrestna mera, temveč dejanski znesek obresti, ki jih bo moral plačati dajalcu kredita pri izpolnjevanju svoje obveznosti. S tega vidika je pridobivanje informacij o tem, kako natančno je bil izračunan znesek kapitaliziranih obresti, za potrošnika pomembna okoliščina. Če dajalec kredita teh informacij ne zagotovi na pregleden način v predpogodbeni fazi, ali najpozneje v sami pogodbi, se lahko šteje, da ni zagotovljena zadostna raven varstva potrošnikov (uvodna izjava 8 Direktive 2008/48). Na podlagi dobesednega besedila člena 10(2)(f) v povezavi s členom 3(j) Direktive lahko potrošnik domneva, da se kapitalizirane obresti zaračunajo le od zneska črpanega kredita. Zato je treba brez poseganja v možnost, da se obresti lahko zaračunajo tudi za neobrestne kreditne stroške, kar je bistvo prvega zastavljenega vprašanja za predhodno odločanje, pretehtati, ali sprejetje drugačne osnove za izračun zneska kapitaliziranih obresti v pogodbi, ki jo je pripravil dajalec kredita – trgovec (v tem primeru vsota zneska črpanega kredita in provizije ali drugih neobrestnih stroškov kredita, ki se odštejejo od zneska kredita), ne bi smelo biti neposredno povezano z obveznostjo, da se potrošniku zagotovijo jasne informacije o tej zadevi, da se zagotovi preglednost pogodbenih določb. Zdi se, da to razlago podpirata tudi prvi in drugi stavek člena 5 Direktive 93/13, v katerih je določeno, da pri pogodbah, v katerih so vsi ali nekateri pogodbeni pogoji, ki so ponujeni potrošniku, pisni, morajo biti ti pogoji vedno sestavljeni v jasnem, razumljivem jeziku, in da v dvomu glede pomena pogoja prevlada razlaga, ki je za potrošnika najbolj ugodna. Kot je Sodišče med drugim pojasnilo v sodbi z dne 18. novembra 2021, C-212/20, EU:C:2021:934, je treba „zahtevo po preglednosti pogodbenih pogojev [...] razumeti tako, da se z njo ne zahteva le, da mora biti zadevni pogoj za potrošnika formalno in slovnično razumljiv, ampak tudi, da povprečni

potrošnik, ki je običajno obveščen ter razumno pozoren in preudaren, lahko razume, kako ta pogoj konkretno deluje, ter tako na podlagi natančnih in razumljivih meril oceni morebitne znatne ekonomske posledice takega pogoja za svoje finančne obveznosti“ (točka 42), in „zahteva po jasnosti in razumljivosti predpostavlja, da morajo v primerih kreditnih pogodb finančne institucije kreditojemalcem posredovati informacije, ki zadostujejo, da lahko ti ob popolnem poznavanju zadeve sprejmejo preudarne odločitve“ (točka 43).

27

DELOVNI DOKUMENT